

Sprawozdanie

Wydziału krajowego, odnoszące się do projektu regulaminu dla Sejmu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Xięstwem Krakowskiem.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z 16. Kwietnia 1861. r. przekazano Wydziałowi krajowemu wypracowanie regulaminu sejmowego. Wydział krajowy wywiązując się z tego polecenia, przedłożył Wysokiemu Sejmowi dnia 12. Stycznia 1863. r. projekt do regulaminu sejmowego, wraz ze sprawozdaniem swém z 4. Listopada 1862. r.

Wysoki Sejm uchwalił na posiedzeniu z 12. Stycznia 1863. r. prowizoryczne przyjęcie tego regulaminu, a to z wykluczeniem postanowień §§. 9., 11., 14., 34. i 54. objętych, w skutek zastrzeżenia ze strony komisarza rządowego co do tych §§ów wniesionego, poczem regulamin ten odesłany był do specjalnego, przez Wysoki Sejm zamianowanego wydziału.

Wydział specjalny, wziawszy pod rozważę projekt do regulaminu przez Wydział krajowy wygotowany, jako też poprawki ze strony posłów, odnośnie do tego regulaminu wniesione, przedłożył Wysokiemu Sejmowi wraz ze sprawozdaniem swój projekt do regulaminu, który wszakże z powodu nagłego zamknięcia sesyi sejmowej w 1863. r., już nie mógł być wzięty pod obradę Wysokiego Sejmu.

Wydział krajowy osadził za stosowne nie poprzestać na przedłożeniu Wysokiemu Sejmowi regulaminu przez wydział specjalny uchwalonego; zważywszy bowiem, że praktyka parlamentarna wykazała wiele kwestyi i stosunków nie rozwiązanych wedle dawniejszych naszych projektów do regulaminu, zważywszy, iż korzystać należało z doświadczeń innych Sejmów krajowych pod tym względem, iż pewnym uchwałom tych Sejmów, odnoszącym się do regulaminu, odmówiono Najwyższej sankcyi, podczas, gdy inne ważne postanowienia w dawniejszych naszych regulaminach nie zawarte sankcyonowano; Wydział krajowy poczytał sobie za obowiązek, wypracować z uwzględnieniem wszystkich powyżej dotkniętych okoliczności, nowy projekt do regulaminu, który ma zaszczyt przedłożyć niniejszém Wysokiemu Sejmowi.

Pod względem treści przedłożonego regulaminu, pozwala sobie Wydział krajowy zwrócić uwagę Wysokiego Sejmu przedewszystkiém na ustępy, które powołane są jako artykuły dodatkowe liczbami rzymskimi od I. włącznie XIII., a które w rzedzie paragrafów umieszczone są w §§. 7., 12., 13., 20., 39., 42., 43., 60., 65., 72., 78., 79., 85. i 91.; zawierają one postanowienia, odnoszące się do dokładniejszego unormowania i rozwinięcia zasad statutem krajowym objętych, względem których przy uchwaleniu regulaminów w Sejmach innych krajów koronnych, żądano ze strony Rządu, by jako dodatki do statutu krajowego do Najwyższej sankcyi przedłożone były.

Wydział krajowy przeto idąc za tym przykładem, przedkłada Wysokiemu Sejmowi w osobném sprawozdaniu wszystkie powyżej wymienione artykuły dodatkowe, jako osobne wnioski, które w razie przyjęcia przez Wysoki Sejm do Najwyższej sankcyi przedłożone, a po uzyskaniu, — jak sobie tuszmy, Najwyższej sankcyi, do regulaminu w odpowiednich miejscach wcielone będą.

Postanowienia zawarte w artykułach dodatkowych I. włącznie VII., IX. i XI., włącznie XIII., były uchwalone także przez Sejm czeski i otrzymały sankcyę Najwyższą; artykuły zaś VIII. (§. 65.) i X. (§. 78.) zawierają postanowienia, których w regulaminach innych krajów koronnych wprawdzie nie znajdujemy, których przyjęcie wszakże zalecamy Wysokiemu Sejmowi z powodów, przy rozprawach nad pojedynczymi ustępami regulaminu przytoczyć się mających.

Regulamin dawniejszy Wydziału krajowego obowiązuje wprawdzie dotąd prowizorycznie, z wyjątkiem §§. 9., 11., 14., 34. i 54; zważywszy wszakże, że regulamin dziś Wysokiemu Sejmowi przedłożony, normuje dokładniej wyczerpująco i takie kwestye, względem których nie znachodzimy postanowień odpowiednich w pierwotnym dziś prowizorycznie obowiązującym regulaminie; zważywszy, że Wysoki Sejm nie może bez regulaminu odpowiedniego załatwiać swych czynności w ogóle, a w szczególności nie może przeprowadzić rozpraw w celu uchwalenia niniejszemu przedłożonego regulaminu, tegoż uchwalenie ostateczne zaś wymaga dłuższego czasu; zważywszy nareszcie, że Wysoki Sejm ma przed sobą inne ważne czynności do załatwienia, przeto nie będzie mógł zajmować się przedewszystkiem i wyłącznie uchwaleniem przedłożonego regulaminu; przeto Wydział krajowy wnosi, Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„W miejsce regulaminu na posiedzeniu sejmowém z 12. Stycznia 1863. r. prowizorycznie przyjętego, przyjmuje Sejm przedłożony niniejszemu przez Wydział krajowy projekt regulaminu z 14. Listopada 1865. r. jako odtąd prowizorycznie obowiązujący.“

Marszałek krajowy:
Leon Xiążę Sapicha m. p.

Zastępca członka Wydziału krajowego:
Franciszek Smolka m. p.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego
Xięstwa Krakowskiego.**

We Lwowie dnia 17. Listopada 1865.